

ខ្លឹមសារសេចក្តីសម្រេច

Decision on Khieu Samphan's Appeal against the Order on Translation Rights and Obligation of the Parties, ECCC, Pre-Trial Chamber, 20 February 2009 (Public)

ពាក្យគន្លឹះ៖ និយមន័យនៃពាក្យស៊ើបអង្កេត , សេចក្តីសម្រេចអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន (appealable decision/order), សមភាពរវាងភាគី (equality of arms), ការកាត់សេចក្តីក្នុងពេលសមស្រប (Trial within reasonable time) ។

១. ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិមួយចំនួន ជាធាតុផ្សំនៃសិទ្ធិទទួលបានការកាត់សេចក្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ (Fair Trial Rights)។ ក្នុងនោះមានសិទ្ធិទទួលបានការបកប្រែ¹ ដែលជួយសម្រួលដល់ដំណើរនៃការកាត់សេចក្តី។ នៅក្នុងសាលាក្តីខ្មែរក្រហម (អវតក) មានមេធាវីជាជនបរទេស និងយាយកាសាបារាំង អង់គ្លេស និងមេធាវីខ្មែរ។ ភាសាទាំងបីនេះ ជាភាសាផ្លូវការរបស់ **អវតក** ដែលតម្រូវឲ្យមានការបកប្រែឯកសារផ្សេងជាភាសាទាំងនេះ។ ឈរលើមូលដ្ឋានទាំងនេះ លោក **ខៀវ សំផន** បានស្នើមកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឲ្យបកប្រែនូវឯកសារទាំងអស់ ក្នុងសំណុំរឿងរបស់គាត់ ជាភាសាបារាំង សម្រាប់មេធាវីជនជាតិបារាំង។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបដិសេធ (កថាទី២) ដែលនាំឲ្យ លោក **ខៀវ សំផន** ដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មកអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (អង្គបុរេ) ។

២. អង្គបុរេ សម្រេចបើកការដេញដោយក្នុងរឿងនេះជាសាធារណៈ (កថាទី៤) សម្រេចទទួលយកឬ មិនទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ សហព្រះរាជអាជ្ញា អះអាងថា វាជាសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋបាល មិនមែនជាកិច្ចស៊ើបអង្កេត ដែលអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានទេ (not appealable) (កថាទី១៦ និង ១៧) ។ អង្គបុរេ បានពិចារណា ដោយពិនិត្យបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ មានវិធាន ៧៣, ៧៤, ៥៥ និង ៥៨ ព្រមទាំងវិធាន ៧៤។ អង្គនេះ បានពិនិត្យមើលខ្លឹមសារ វិធាន ៧៤. ៣(ខ)² ដើម្បីកំណត់ន័យថាអ្វីជាកិច្ចស៊ើបអង្កេត ហើយសំណើសុំបកប្រែ ស្ថិតក្នុងន័យនេះ ដែលអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានដែរឬទេ?។ ទោះបីគ្មានបទប្បញ្ញត្តិ **អវតក** ចែងផ្តល់និយមន័យនៃសំណើស៊ើបអង្កេត អង្គបុរេ បានអះអាងថា ការសំណើស៊ើបអង្កេតជា៖ *ជាសំណើឲ្យធ្វើកិច្ចអ្វីមួយ ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត*³ (កថាទី ២៨) ។

៣. ដោយសាររកឃើញថា សំណើបកប្រែ មិនមែនជាសំណើស៊ើបអង្កេត អង្គបុរេ បានសម្រេចមិនទទួលយកបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទេនេះ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ក្នុងជំនាមជាតុលាការនៃច្បាប់ (court of law) ដែលមានកាតព្វកិច្ចឆ្លើយតបនឹងការលើកឡើងរបស់ លោក **ខៀវ សំផន** ដែលអះអាងថា បណ្តឹងនេះ អាច

¹ Article 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights: 3. In the determination of any criminal charge against him, everyone shall be entitled to the following minimum guarantees, in full equality: (a) **To be informed promptly and in detail in a language which he understands of the nature and cause of the charge against him;**
² The charged person may appeal against the following orders of the Con-Investigating Judges...3...b). **refusing requests for investigative action allowed under these IRs...**
³ The requests for investigative actions should be interpreted as being requests for action to be performed by the Co-Investigating Judges ...

ទទួលយកបានផងដែរ តាមខ្លឹមសារ នៃវិធាន ២១ របស់ អវតក⁴ អង្គបុរេ ទទួលស្គាល់ថា ខ្លឹមសារនៃវិធាន ទី២១ មានលក្ខណៈទូលាយ បើកច្រកដល់ជនត្រូវចោទប្តឹងឧទ្ធរណ៍ (កថាទី៣៦)។ ក្រោយពីរកឃើញថា តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិដទៃទៀត មិនអនុញ្ញាត នូវការបកប្រែឯកសារទាំងស្រុង ដែលអាចជាមូលហេតុ មួយនាំឲ្យមានការពន្យារនីតិវិធីស៊ើបអង្កេត បំពានសិទ្ធិទទួលបានការកាត់សេចក្តីក្នុងពេលសមស្រប (Trial Within Reasonable Time)។ អង្គបុរេ មិនរកឃើញថា វិធាន ២១ អនុញ្ញាតឲ្យទទួលបានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រភេទ នេះបានទេ (កថាទី៣១)។

កំណត់សំគាល់៖ ក. ក្នុងករណីនេះ អង្គបុរេ គាំទ្រអំណះអំណាងរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។ មានឯកសារចំបងមួយចំនួនត្រូវបានបកប្រែរួចហើយ ហើយក្នុងការិយាល័យ មេធាវី ក៏មានបុគ្គលខ្មែរ ដែល ចេះភាសាបារាំងផងដែរ។ ករណីដែល លោក ខៀវ សំផន ចង់ឲ្យបកស្រែកសុំតាងដោះបន្ទុក សូមបង្ហាញ ដាក់សំណើឲ្យដាក់លាក់ អវតក នឹងចាត់ចែងប្រែជូន។ អ្វីគួរកត់សំគាល់ គឺថាសិទ្ធិបកប្រែ ត្រូវបានលាតសន្ធឹងដល់ និងសម្រាប់ជួយមេធាវី (នេះបានជួយបំភ្លឺអត្ថន័យ និងវិសាលភាពនៃសិទ្ធិនេះ)។ ខ. អង្គបុរេ បាន ជួយបំភ្លឺនិយមន័យនៃពាក្យ "សំណើស៊ើបអង្កេត"។ គ. តាមទ្រឹស្តីច្បាប់ តុលាការ ក្នុងសេចក្តីសម្រេច ត្រូវធ្វើ យតបនឹងអំណះអំណាងចម្បង ដែលភាគីបានលើកឡើង។ ឃ. អង្គបុរេ បានគូសបញ្ជាក់ថា អ្វីជាប្រភេទសេ ចក្តីសម្រេច ដែលភាគីអាចប្តឹងប្រឆាំងបាន។ ក្នុងន័យនេះ ភាគីមិនចេះតែប្តឹង ដោយគ្មានមូលដ្ឋានរឹងមាំ មូល ដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ ឬក្នុងចេតនា ដើម្បីពន្យារពេលនីតិវិធីឡើយ។

⁴ Rule 21. Fundamental Principles: 1. The applicable ECCC Law, Internal Rules, Practice Directions and Administrative Regulations shall be interpreted so as to always safeguard the interests of Suspects, Charged Persons, Accused and Victims and so as to ensure legal certainty and transparency of proceedings, in light of the inherent specificity of the ECCC, as set out in the ECCC Law and the Agreement...